

SIMION T. KIRILEANU, „*LEGENDELE*” ADEVĂRATE ALE LUI
ȘTEFAN CEL MARE (EDITOR MARIA DOHOTARU),
ONEȘTI, ED. MAGIC PRINT, 2014, 120 P.

La prima vedere, reeditarea unei lucrări din perioada interbelică nu ar necesita o muncă deosebită. Pe de o parte, se preia lucrarea respectivă și se transpune într-o ediție anastatică, sau se „transformă” într-o ediție critică (în care se dezvăluie lipsurile, greșelile sau defectele operei – arătând cauzele și indicând mijloacele de îndreptare).

Cum procedezi, ca editor, atunci când opera este alcătuită din „istorisiri și cântece populare” culese timp de ani de zile „din comoara poporului”? Grea întrebare! Probabil aceasta a fost și dilema uneia dintre cele mai cunoscute editoare din zona Moldovei (și nu numai)...

Cu toate acestea, Maria Dohotaru, căci despre Domnia Sa este vorba, ne-a încântat și ne încântă spiritul de ani de zile, prin lucrările deosebite pe care le editează și le publică la vestita, de acum, Editură&Tipografie „Magic Print” din Onești. Iar cartea asupra căreia ne-am oprit privirea constituie, în sine, o apariție editorială binevenită în publicistica națională din ultimii ani.

Cu siguranță, lucrarea completează preocupările mai vechi ale Mariei Dohotaru, preocupări referitoare la viziunile și mentalitățile care privesc istoria regională și națională a primului mileniu creștin. Și nu e întâmplător faptul că editoarea a gândit o reeditare a unei părți din opera cunoscutului scriitor și folclorist Simion Teodorescu Kirileanu, căci, nu-i așa?... , parafrazând manifestul Consiliului Național Român Central de acum aproape 100 de ani, întotdeauna „istoria ne cheamă la litera tiparului”. Și mai ales pe cei născuți pe meleagurile pline de semnificații istorice ale Văii Trotușului! Iar **Borzești – ctitoria lui Ștefan cel Mare** (semnată de Maria Dohotaru și Victor Marinovici, Onești, Ed. Magic Print, 2012) este doar unul dintre aceste exemple.

În privința scriitorului și folcloristului Kirileanu, acesta fusese recunoscut în lumea academică a primului sfert al veacului XX ca unul

dintre cei mai buni culegători de folclor românesc. A colaborat la editarea *Calendarului sătenilor* (1904-1916 și 1919-1926), a *Răvașului poporului* (1907-1909) sau a publicat în periodice precum: *Șezătoarea*, *Ramuri*, *Neamul Românesc*, *Făt-Frumos*, *Almanahul învățătorilor* și *Albina*. A tipărit câteva lucrări, printre care remarcăm: **Păcală. Întâmplări din viața sa** (1899), **Povești populare, cu cuprins moral** (1909) sau **Povești basarabene** (1922).

Totuși: de ce a fost nevoie de o reeditare, chiar și parțială, a operei folcloristului nemțean și a ediției a III-a din lucrarea sa cu titlul: **Ștefan Vodă cel Mare și Sfânt. Istorisiri și cântece populare** (Tipografia Mănăstirii Neamț, 1924)?

Abordarea editoarei a fost pe cât de pragmatică, pe atât de simplă... Cunoașterea mediului publicistic din ultimul sfert de veac a determinat-o pe Maria Dohotaru să constate că reeditările operei lui Simion T. Kirileanu purtând titlurile: **Faptele și vitejiile lui Ștefan cel Mare și Sfânt** (Casa Școalelor, București, 1943), **Ștefan, Ștefan domn cel mare** (legende repovestite de Constantin Bostan, București, Ed. Ion Creangă, 1985), **Viața Sfântului Ștefan cel Mare** (Malovăț, Editura „Cuget Românesc”, 1998 și 2004) sau **Ștefan Vodă cel Mare și Sfânt: Istorisiri și cântece populare** (ed. îngr. de Constantin Bostan. Piatra Neamț, Ed. Crigarux, 2004) – preiau titlu cu titlu ediția din 1924. repovestesc în „spiritul național-comunist” al ultimului deceniu din „epoca de aur” sau încearcă o abordare critică (edițiile de după anul 1989).

Ca urmare. editoarea a considerat că „legende” despre *atletul credinței creștine* pot fi selectate și grupate după secțiunile gândite de autor în anul 1924. Astfel: *Faptele și vitejiile lui Ștefan cel Mare și Sfânt; Doamnele lui Ștefan cel Mare și Sfânt; Cântece despre Ștefan cel Mare și Sfânt; Curțile domnești ale lui Ștefan cel Mare și Sfânt; Ostașii și vitejii din vremea lui Ștefan cel Mare și Sfânt; Danii de la Ștefan cel Mare și Sfânt; Răzășii de la Ștefan cel Mare și Sfânt; Biserici și mănăstiri întemeiate de Ștefan cel Mare și Sfânt; Cruci, fântâni, cișmele, iazuri, poduri, movili și ruini din vremea lui Ștefan cel Mare și Sfânt* sau *Odoarele din vremea lui Ștefan cel Mare și Sfânt* – au fost evidențiate prin cele mai reprezentative „legende”.

Totul imaginat și transpus în pagină de mintea limpede a unei persoane pentru care munca de editare implică mai ales logică. Fie ea, în acest caz, logică istoriografică... Iar rememorarea imagologiei și a mentalităților istorice naționale a fost și este benefică în orice moment al existenței noastre efemere.